

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

Poročilo in analiza

Poročilo zapisala: **Erika Brenk**

Andragoški center Slovenije

Februar 2003

Vsebina

1. Uvodne besede	3
2. Obveščanje in zbiranje podatkov	4
3. Objava in dostopnost.....	5
4. Promocijske dejavnosti.....	5
5. Analiza ponudbe izobraževalnih organizacij za odrasle	7
5.1. Obseg izvajalske ponudbe	7
5.2. Izvajalci izobraževanja odraslih po statističnih regijah in občinah.....	8
5.3. Vrste izobraževalnih organizacij.....	10
5.4. Vrste izobraževalnih organizacij po regijah	12
6. Analiza ponudbe izobraževalnih programov za odrasle	12
6.1. Obseg programske ponudbe.....	12
6.2. Programska ponudba po statističnih regijah in občinah.....	13
6.3. Vrste programov izobraževanja.....	15
6.4. Programska ponudba po vrstah izobraževalnih organizacij.....	18
6.5. Področja izobraževalnih vsebin.....	19
7. Sklepne ugotovitve	23
7.1. Priporočila za nadaljnje delo pri pripravi Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji za šolsko leto 2003/2004:.....	24
8. Priloge.....	26
Priloga 1: Evidentirani izvajalci in programi po regijah	26
Priloga 2: Evidentirani izvajalci in programi po občinah	26
Priloga 3: Izvajalci po vrstah ustanov.....	28
Priloga 4: Vrste ustanov po regijah.....	28
Priloga 5: Programska ponudba po vrstah ustanov	31
Priloga 6: Področja izobraževalnih vsebin	32
Priloga 7: Programi po tematskih področjih ISCED klasifikacije.....	35

1. Uvodne besede

Vseživljensko učenje je postalo stalnica sodobnega družbenega in tehnološkega razvoja. Vse večja vsestranskost potreb po novih in dodatnih znanjih ter spretnostih je povzročila razmah raznovrstnih organizacij, ki načrtujejo, organizirajo in izpeljujejo izobraževanje odraslih, ter ponudbo široke palete raznolikih izobraževalnih vsebin za osebnostni razvoj, za uspešno vključevanje v sodobno družbo ter povečanje zaposljivosti in delo. Ob vsej tem se je pokazala potreba po enostavnem dostopu do kvalitetnega informiranja in svetovanja o možnostih izobraževanja in učenja ter animiranju širše javnosti za večje vključevanje v različne oblike izobraževanja in vseživljensko učenje.

Na Andragoškem centeru Slovenije smo pred leti začeli spremljati ponudbo izobraževanja in učenja za odrasle. V ta namen smo oblikovali bazo podatkov, t. i. **Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji**, v kateri so zajeti za tekoče šolsko leto podatki o izobraževalnih ustanovah in programih izobraževanja za odrasle. Zbrani podatki so predstavljeni širši javnosti na spletnem naslovu: www.acs.si/pregled.

Namen in cilj vsakoletne priprave Pregleda je seznanjanje odraslih o možnostih izobraževanja ter pomoč pri iskanju primernega izobraževanja za:

- zvišanje stopnje formalne izobrazbe,
- usposabljanje in spopolnjevanje za opravljanje določenih del in nalog,
- osebnostni razvoj in aktivnejše družbeno delovanje.

Poleg informativne vloge ima Pregled tudi pomembno vlogo pri načrtovanju razvoja izobraževalne ponudbe za odrasle na lokalnem in nacionalnem nivoju, razvoju ustreznih sistemskih in strokovnih podlag na področju izobraževanja odraslih, predstavlja pa tudi enega od temeljev pri podpori informativno-svetovalne dejavnosti na področju temeljnega in nadaljnjega izobraževanja odraslih.

V nadaljevanju poročila bomo predstavili potek izpeljave projekta ter najpomembnejše rezultate in ugotovitve analize ključnih parametrov evidentirane ponudbe izobraževanja in učenja za odrasle v šolskem letu 2002/2003. Analizirali bomo obseg izvajalske in programske ponudbe, prostorsko razporejenost izobraževalne ponudbe na ravni regij in občin, strukturo izobraževalnih ustanov in programov izobraževanja ter njihovo vsebino. V zaključku poročila bomo predstavili priporočila za nadaljnje delo pri pripravi in izdaji Pregleda ponudba izobraževanja odraslih v Sloveniji za šolsko leto 2003/2004.

2. Obveščanje in zbiranje podatkov

Ker želimo v Pregledu zajeti čim večji del mreže izobraževalnih organizacij, skozi celo leto spremljamo in evidentiramo nove ponudnike izobraževanja odraslih. Vsako leto, predvidoma v mesecu maju, povabimo izvajalce, ki so v Pregledu predstavili svojo izobraževalno ponudbo že preteklo leto, ter nove izvajalce. Izvajalce obveščamo pisno po pošti ali elektronski pošti, prek spletne strani Andragoškega centra Slovenije, Novičk, teleteksta ter drugih medijev javnega obveščanja (krajevnih glasil, regionalnih časnikov, revij). Pričakovano se odzove manj izvajalcev, kot jih obvestimo, saj nekateri pripravljajo lastna promocijska gradiva, številni izobraževalni centri (na primer v podjetjih) imajo interna izobraževanja, namenjena zaključenim ciljnim skupinam. V Pregledu tudi ne predstavljamo izobraževalne dejavnosti voznških šol.

Ker smo v letošnjem letu začeli z obveščanjem izvajalcev pozneje kot pretekla leta (v sredini meseca junija), se je do predvidenega roka za oddajo podatkov odzvalo manj izvajalcev kot smo pričakovali. Odločili smo se, da izvajalce, ki so se v Pregledu predstavili že preteklo leto, pa se ponovnemu povabilu niso odzvali, povabimo še enkrat preko telefona. Izkazalo se je, da smo bili s ponovnim obveščanjem uspešni.

Kljub relativno kratkemu času, ki smo ga imeli na voljo za zbiranje podatkov (od sredine junija do konca julija 2002, mnogi izvajalci pa so svoje podatke poslali tudi kasneje), lahko rečemo, da smo bili z odzivom zadovoljni. Velik odziv izvajalcev, tako tistih, ki se v Pregledu predstavijo vsako leto, kot novih izvajalcev, kaže na to, da so sprejeli Pregled kot dodaten način predstavitve svoje dejavnosti, s čimer pa se promovira tudi izobraževanja odraslih nasploh.

Zaradi kompleksnosti in obsežnosti prejetih podatkov, že drugo leto zapored pri evidentiranju podatkov uporabljamo elektronske obrazce na internetu. Računalniško aplikacijo za vnos podatkov prek interneta smo v letošnjem letu še dodatno izpopolnili in nadgradili. Aplikacija se je izkazala za pomembno pridobitev, ki so jo izvajalci dobro sprejeli, saj nam je preko interneta letos posredovalo podatke kar 212 izvajalcev (77%). Izvajalcem, ki so v Pregledu že predstavljali svojo izobraževalno ponudbo, smo tudi omogočili, da so preko interneta pregledali svoje lanskoletne podatke, jih dopolnili in pripisali morebitne spremembe, ki bodo veljale v novem šolskem letu. Izvajalci, ki so se v Pregledu predstavili prvič, so nam lahko posredovali podatke bodisi preko tiskanih vprašalnikov po pošti ali elektronski pošti bodisi preko interneta. Ker izvajalci tudi med letom dopolnjujejo in spreminjajo svojo izobraževalno

ponudbo, smo jih naprosili, da nam morebitne spremembe in dopolnitve sproti sporočajo. Poleg vnosne internetne aplikacije, sta nam pri evidentiranju podatkov v pomoč tudi prilagojeni računalniški aplikaciji, ki omogočata ločeno evidentiranje podatkov o izvajalcih in izobraževalnih programih, različne poizvedbe ter izpise po različnih kriterijih.

3. Objava in dostopnost

V skladu s predvidenim načrtom smo v mesecu septembru izdali Pregled v internetni obliki (www.acs.si/pregled). Kljub prizadevanjem, da bi Pregled izdali še v tiskani obliki in v CD različici, smo se morali omejiti le na internetno različico. Internetni Pregled sicer omogoča iskanje podatkov po različnih kriterijih, dovoljuje tudi stalno dopolnjevanje in posodabljanje podatkov, vendar kljub temu menimo, da je objava podatkov le v internetni obliki omejila dostop do iskanih informacij, saj internet še vedno uporablja le določena ciljna populacija.

Način iskanja informacij v spletnem Pregledu je ostal nespremenjen. Poleg možnosti iskanja podatkov o izobraževalnih ustanovah (po nazivu, kraju sedeža in regiji) ter podatkov o programih izobraževanja (po imenu programa, poklicni/strokovni izobrazbi, kraju izvajanja, regiji in vsebinskem področju), so nanizani še drugi viri informacij, ki omogočajo popolnejšo seznanjanje odraslih o izobraževalnih možnostih (npr. dodatna pojasnila in navodila udeležencem za vpis v visokošolsko izobraževanje, v višje strokovno izobraževanje, poklicno-tehniško izobraževanje, informacije o javno veljavnih izobraževalnih programih za odrasle, poklicnih tečajih in maturitetnih tečajih). Navedeni so še podatki o središčih za samostojno učenje, kjer se odrasli lahko samostojno (brezplačno) učijo (npr. tujih jezikov, računalništva idr.), ter podatki o borzah znanja po Sloveniji, kjer lahko posamezniki svoje znanje posredujejo drugim, ki to znanje iščejo, oziroma lahko sami pridobijo nova znanja. Razpoložljive so tudi informacije o svetovalnih središčih, ki delujejo po Sloveniji, kjer usposobljeni svetovalci brezplačno svetujejo odraslim pri njihovem nadaljnjem izobraževanju in učenju.

4. Promocijske dejavnosti

Promocijske dejavnosti predstavljajo pomemben del pri izpeljavi projekta. Promocija Pregleda poteka skozi celo leto, intenzivnejša pa je v fazi pridobivanja podatkov o izvajalcih izobraževanja odraslih, saj želimo različne izvajalce še dodatno motivirati, da predstavijo

informacije o svoji izobraževalni ponudbi širši javnosti, različne promocijske dejavnosti pa potekajo tudi ob izidu Pregleda.

Tudi v letošnjem letu je promocija Pregleda potekala na različne načine, in sicer preko:

- seznanjanja različnih institucij o Pregledu - izobraževalnih organizacij, strokovnih služb in drugih institucij;
- stikov z mediji - pomembno vlogo imajo lokalni mediji, saj so ena od pglavitnih spodbud za nove udeležence izobraževanja.

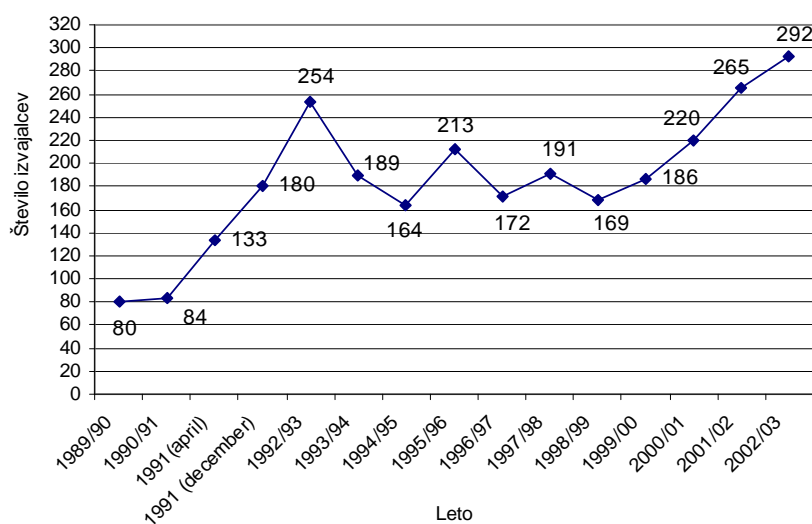
V fazi pridobivanja podatkov smo obvestili različne izobraževalne organizacije, ki razvijajo in izpeljujejo raznovrstno izobraževalno ponudbo za odrasle. Pri identificiranju, obveščanju in animiranju izvajalcev so sodelovale tudi regionalne razvojne agencije, ki skrbijo za uravnotežen in trajnostni regionalni razvoj v Sloveniji. Informacijo o možnosti brezplačne predstavitve izobraževalne ponudbe v Pregledu smo objavili na teletekstu, na spletni strani Andragoškega centra Slovenije in v Novičkah. Prispevke o možnosti brezplačne predstavitve izobraževalne ponudbe v Pregledu smo poslali tudi na številna uredništva različnih krajevnih glasil, časnikov, informativnih biltenov idr. Prispevki so bili objavljeni v Dolenjskem listu, Gorenjskem glasu, Novem tedniku in Šolskih razgledih.

Nenehno si tudi prizadevamo, da bi o internetnem Pregledu ponudbe izobraževanja odraslih informirali širšo javnost. Poleg rednega oglaševanja v Novičkah je stalna objava o Pregledu tudi na teletekstu, spletnih straneh Andragoškega centra Slovenije ter Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Prizadevamo si, da bi promocijo spletnega Pregleda razširili tudi prek različnih objav v spletnih portalih, spletnih časopisih, e-oglaševanj idr. Veseli nas, da nam je v letošnjem letu uspelo prodreti tudi na televizijske ekrane. V času Tedna vseživljenjskega učenja bilo obvestilo o Pregledu predvajano v informativnem programu ljubljanske televizijske hiše TevePika. O spletnem Pregledu redno seznanjamo različne strokovne službe in institucije, ki delujejo na področju izobraževanja odraslih oziroma se ukvarjajo z informativno-svetovalno dejavnostjo (zavode za zaposlovanje in urade za delo po Sloveniji, obrtno in gospodarsko zbornico, splošnoizobraževalne knjižnice po Sloveniji, svetovalna središča, regionalne razvojne agencije ter druge informacijske centre po Sloveniji).

5. Analiza ponudbe izobraževalnih organizacij za odrasle

5.1. Obseg izvajalske ponudbe

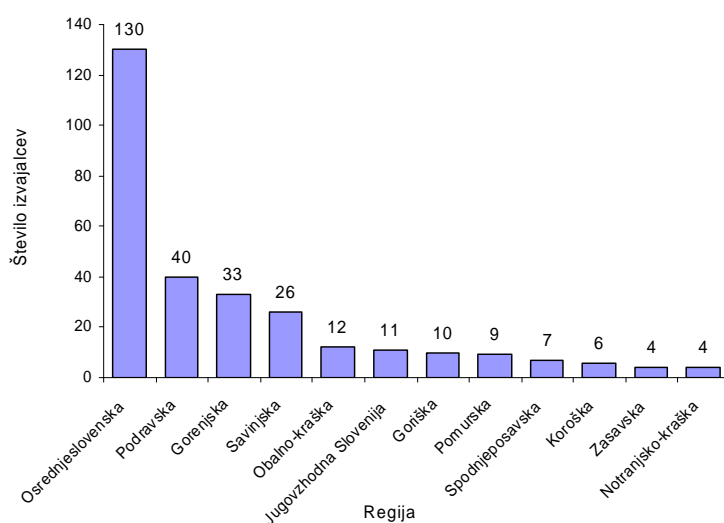
Ker želimo v Pregledu prikazati čimbolj realno stanje ponudbe izobraževanja in učenja za odrasle v Sloveniji, skozi celo leto spremljamo in evidentiramo ponudnike izobraževanja odraslih. Prizadevamo si, da bi v Pregledu zajeli čim večji del mreže izobraževalnih organizacij, zato poleg izvajalcev, ki so v Pregledu predstavili svojo izobraževalno ponudbo že preteklo leto, zajamemo tudi nove izvajalce, ki se predstavijo prvič. Ker so v Pregledu zbrani le tisti izvajalci, ki želijo predstaviti svojo izobraževalno ponudbo tudi širši javnosti, določen odstotek izvajalcev tako ni zajet. Mnogi izvajalci pripravljajo svoje kataloge in druga promocijska gradiva, pogosto so izobraževalni programi namenjeni le določenim ciljnim skupinam ali izvedeni po naročilu, interne narave, zato jih izvajalci v Pregledu ne predstavijo. Kljub temu predvidevamo, da Pregled zajema večji del izvajalcev izobraževanja odraslih v Sloveniji, saj se obseg ponudnikov izobraževanja v Pregledu vsako leto povečuje (Graf 1). Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bil odziv izvajalcev tudi v letošnjem letu velik. Odzvalo se je **292 izvajalcev**, od tega 239 (81,8%) takšnih, ki so se predstavili že lansko leto, 53 (18,2%) pa se jih je predstavilo prvič. Obseg evidentiranih ponudnikov izobraževanja odraslih se lahko med letom še dodatno spreminja, saj nam internet omogoča stalno dopolnjevanje in posodabljanje podatkov.

Graf 1: Evidentirani izvajalci izobraževanja odraslih po letih

5.2. Izvajalci izobraževanja odraslih po statističnih regijah in občinah

Čeprav je izobraževanje pomemben dejavnik regionalnega razvoja, kazalci regionalne razvitosti kažejo, da poleg razlik v gospodarski in širši razvitosti obstajajo tudi velike razlike v obsegu, kakovosti in rasti ključnega razvojnega dejavnika - znanja. Ugotavljamo, da je izobraževalna ponudba med posameznimi regijami zelo neenakomerno porazdeljena, in da obstajajo številna območja brez ustreznih izobraževalnih možnosti za odrasle, ki razvojne zaostanke regij samo še povečujejo (Priloga 1).

Graf 2: Število izvajalcev po regijah

Večji del ponudbe izobraževanja je še vedno usmerjen v večja in razvitejša urbana središča, predvsem v Ljubljano, Maribor, Kranj in Celje, številna manj razvita lokalna okolja pa ostajajo brez ustreznih izobraževalnih možnosti za odrasle. Za izobraževanje odraslih je najbolje poskrbljeno v Osrednjeslovenski regiji, kjer je ponudba raznovrstnih izvajalcev izobraževanja odraslih velika (130 izvajalcev), precej skromnejše pa so možnosti izobraževanja v Zasavju in na Notranjsko-kraškem (po 4 izvajalci) (Graf 2).

Tudi analiza stanja ponudbe izvajalcev v posameznih regijah, glede na število prebivalcev v starosti nad 15 let kaže, da je izvajalska ponudba najugodnejša v Osrednjeslovenski regiji (3.205 prebivalcev na izvajalca) in Gorenjski regiji (5.000 prebivalcev na izvajalca), saj število prebivalcev na enega izvajalca ne presega povprečja za državo (5.788 prebivalcev na

program) (Tabela 1). Za omenjeni regiji lahko rečemo, da imata najustrezneje razvito mrežo izobraževalnih organizacij za odrasle.

Manj ugodna je ponudba izvajalcev izobraževanja je v drugih regijah, saj izračuni kažejo, da število izvajalskih organizacij ne ustreza številu odraslih prebivalcev v regiji. Najmanjša izvajalska ponudba glede na število odraslega prebivalstva je v Pomurski regiji, kjer število odraslih prebivalcev na enega izvajalca presega dvakratno državno povprečje (11.750 prebivalcev na izvajalca).

Regija	Prebivalci nad 15 let ¹	Število izvajalcev	Število prebivalcev na izvajalca
Pomurska	105.746	9	11.750
Notranjsko-kraška	43.201	4	10.800
JV Slovenija	114.521	11	10.411
Koroška	62.233	6	10.372
Goriška	102.516	10	10.252
Zasavska	39.467	4	9.867
Spodnjeposavska	58.971	7	8.424
Savinjska	216.835	26	8.340
Obalno-kraška	90.636	12	7.553
Podravska	274.134	40	6.853
Gorenjska	165.014	33	5.000
Osrednjeslovenska	416.701	130	3.205
SLOVENIJA	1.689.975	292	5.788

Tabela 1: Število odraslih prebivalcev na evidentiranega izvajalca v Sloveniji po statističnih regijah

Tudi analiza izobraževalne ponudbe na ravni občin² ni pokazala bistveno večje dostopnosti izobraževanja in učenja odraslim. Izvajalci izobraževanja so evidentirani le v 53 občinah, kar pomeni, da v 140 občinah ni evidentirane nobene izobraževalne organizacije za odrasle (Priloga 2). To kaže na dejstvo, da je izobraževalna dejavnost v številnih slovenskih občinah še vedno zelo ohromljena in brez načrtnega urejanja in vlaganja v izobraževanje odraslih.

Iz 24 občin je v Pregledu evidentiran le po ene izvajalec, iz 10 občin po 2 izvajalca, v preostalih občinah pa je evidentiranih po več izvajalcev. Po številu izvajalcev izstopajo večje, razvitejše občine, predvsem ljubljanska občina s 116 izvajalci, kar predstavlja 40% vseh izvajalcev zajetih v Pregledu. Sledijo mariborska občina s 32 izvajalci, kranjska občina s 12

¹ Vir Statistični urad RS, 31. marec 2002

² V letu 2002 je bila ustanovljena nova občina Šmartno pri Litiji.

izvajalci, celjska z 11 in velenjska občina z 10 izvajalci. V ostalih občinah je evidentiranih manj kot 10 izvajalcev (Tabela 2).

Evidentirane občine v Pregledu	Število občin	Število izvajalcev
Ljubljana	1	116
Maribor	1	32
Kranj	1	12
Celje	1	11
Velenje	1	10
Nova Gorica, Novo mesto	2	po 8
Škofja Loka	1	7
Domžale, Koper-Capodistria, Krško	3	po 5
Bled, Murska Sobota, Ptuj, Radovljica, Sežana	5	po 4
Lendava-Lendva, Postojna, Ravne na Koroškem	3	po 3
Brežice, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Litija, Piran-Pirano, Radlje ob Dravi, Trbovlje, Tržič, Zagorje ob Savi	10	po 2
Ajdovščina, Brezovica, Črnomelj, Gornja Radgona, Idrija, Ig, Ilirska Bistrica, Izola-Isola, Lenart, Metlika, Muta, Ormož, Radenci, Rogaška Slatina, Ruše, Šenčur, Šentjur pri Celju, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Štore, Trebnje, Vrhnika, Žalec, Žirovnica	24	po 1

Tabela 2: Število evidentiranih izvajalcev po občinah

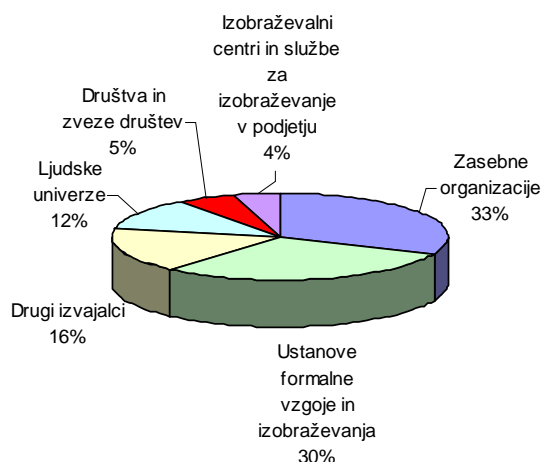
5.3. Vrste izobraževalnih organizacij

Mrežo izobraževalnih organizacij za odrasle sestavlja raznovrstna paleta izvajalcev izobraževana odraslih. Vključene so tako organizacije, katerih dejavnost je izključno izobraževalna, kot organizacije, ki niso primarno izobraževalne, vendar v svojo dejavnost vključujejo izobraževanje odraslih.

Raznovrstna izvajska ponudba je zbrana tudi v Pregledu (Priloga 3). Evidentirane ponudnike izobraževanja odraslih smo razporedili v 21 kategorij, te smo zaradi lažje analize združili v 6 ožjih kategorij:

- zasebne izobraževalne organizacije,
- ustanove formalne vzgoje in izobraževanja (srednje šole, enote pri srednjih šolah, višje in visoke strokovne šole, fakultete in umetniške akademije),
- ljudske univerze,
- društva in zveze društev,
- službe za izobraževanje in samostojni izobraževalni centri v podjetju,

- drugi izvajalci (muzeji, galerije, javni zavodi, knjižnice, inštituti, skladi, fundacije, univerze za III. življenjsko obdobje, centri za socialno delo, zbornice, razvojni centri, posebni izobraževalni centri).

Graf 3: Izvajalci po vrstah ustanove

Ponovno se je pokazalo, da na področju izobraževanja odraslih prevladujejo zasebne izobraževalne organizacije (92 ali 31,51%), ki predstavljajo pomembne ponudnike izobraževalnih dejavnosti za odrasle. Razumljivo pa je, da je njihov interes za predstavitev v Pregledu večji, kot pri izvajalcih, ki se financirajo izključno iz državnih virov.

Obsežno skupino na področju formalnega izobraževanja odraslih tvorijo ustanove formalne vzgoje in izobraževanja, med katere smo uvrstili srednje šole (48 ali 16,44%), enote za odrasle pri srednjih šolah (14 ali 4,79%), višje strokovne šole (13 ali 4,45%), visoke strokovne šole (7 ali 2,40%) ter fakultete in umetniške akademije (5 ali 1,71%).

Pomembno mesto zavzemajo ljudske univerze (36 ali 12,33%), ki so ponudnice tako formalnega kot neformalnega, splošnega izobraževanja za odrasle.

Ponovno se je pokazala tudi vse večja vloga društev in zveze društev (16 ali 5,48%), ki po svoji dejavnosti niso opredeljena kot izobraževalne organizacije, vendar to dejavnost opravljajo kot dopolnilni del svojega programa. Odraslim ponujajo pestro in zanimivo paleto tako strokovnega kot splošnega izobraževanja.

Sledijo službe za izobraževanje v podjetju (8 ali 2,74%) in samostojni izobraževalni centri v podjetju (5 ali 1,71%), ki ponujajo pretežno usposabljanja in spoplnjevanja za potrebe dela.

Vse večjo vlogo na področju izobraževanja odraslih imajo tudi t.i. drugi izvajalci, ki jih zaradi raznovrstnosti težko združimo v eno skupino. To so muzeji, galerije, knjižnice, univerze za tretje življenjsko obdobje, skladi, fundacije, inštituti, zbornice, centri za socialno delo, sindikati, razvojni centri in mnogi drugi.

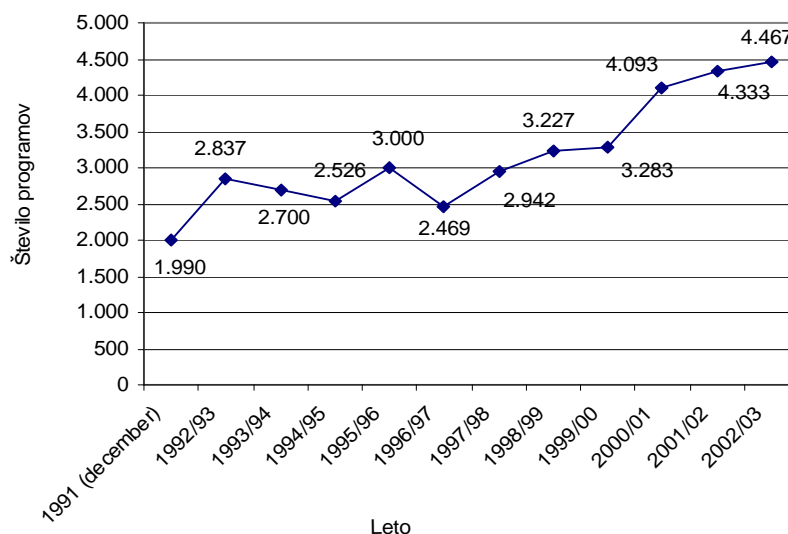
5.4. Vrste izobraževalnih organizacij po regijah

Razlike med regijami se kažejo tudi v raznovrstnosti ponudnikov izobraževanja odraslih glede na vrsto organizacije. Najbolj raznovrstna ponudba izvajalcev izobraževanja za odrasle je v Osrednjeslovenski regiji, izstopa predvsem Ljubljana. Tu je raznolika izvajalska ponudba največja, saj odrasli lahko izbirajo med zasebnimi organizacijami, srednjimi šolami in enotami za odrasle pri srednjih šolah, ljudskimi univerzami, višjimi in visokimi strokovnimi šolami, fakultetami in akademijami, izobraževalna dejavnost pa poteka tudi v društvih, zvezah društev, muzejih, galerijah, knjižnicah in drugih ustanovah. Relativno velik izbor med raznovrstnimi izvajalci je v Podravski regiji, kjer se odrasli lahko izobražujejo v zasebnih izobraževalnih ustanovah, srednjih šolah, ljudskih univerzah, visokih in višjih srednjih šolah, fakultetah, društvih in zvezah društev, knjižnicah in pri drugih ponudnikih izobraževanja. Najpestrejša ponudba izvajalcev je v Mariboru. V ostalih regijah, kjer je celotni obseg ponudbe izvajalcev izobraževanja manjši, je skromnejši tudi izbor raznovrstnih izobraževalnih organizacij (Priloga 4).

6. Analiza ponudbe izobraževalnih programov za odrasle

6.1. Obseg programske ponudbe

V letošnjem šolskem letu ponovno beležimo porast evidentirane programske ponudbe, kar je razvidno tudi iz spodnjega grafičnega prikaza. Povečevanje obsega programske ponudbe lahko pripisujemo vsakoletnemu naraščanju števila evidentiranih izvajalcev v Pregledu, hkrati pa tudi širjenju programske ponudbe pri samih izvajalcih, zaradi vse večjih potreb po novih in dodatnih znanjih.

Graf 4: Število evidentiranih izobraževalnih programov po letih

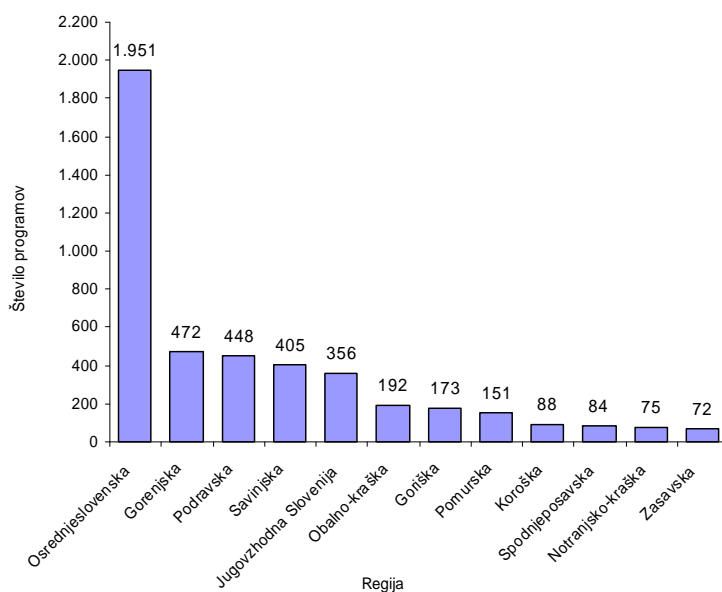
V Pregledu je zbranih **4.467 izobraževalnih programov**. V primerjavi s preteklim šolskim letom se je evidentirana ponudba povečala za 134 programov. Ta se bo v času vpisov v izobraževalne programe še dodatno povečevala, saj mnogi izvajalci svojo programsko ponudbo, glede na potrebe med letom, še dodatno dopolnjujejo. Ker internetni Pregled omogoča stalno posodabljanje in dopolnjevanje podatkov, smo izvajalce naprosili, da nam sproti sporočajo morebitne spremembe in dopolnitve programske ponudbe. Le tako lahko Pregled prispeva k boljši informiranosti odraslih o možnostih izobraževanja in učenja ter realnejši podobi izobraževalne ponudbe za odrasle v Sloveniji.

6.2. Programska ponudba po statističnih regijah in občinah

Pomembni mednarodni strateški dokumenti³ pripisujejo zagotavljanju ustreznih izobraževalnih možnosti ter enaki dostopnosti do izobraževanja za vse ljudi v njihovem lokalnem okolju velik pomen. Žal za Slovenijo še vedno ugotavljamo, da obstajajo številna območja s skromnimi izobraževalnimi možnostmi za odrasle (Priloga 1).

Neenakomerno porazdeljena ponudba izvajalcev izobraževanja odraslih po posameznih slovenskih regijah se odraža tudi v manjši programski ponudbi. Podobno kot nam je pokazala analiza izvajalske ponudbe po posameznih regijah, nam tudi analiza evidentirane programske ponudbe kaže izrazito izstopanje ene same regije, in sicer Osrednjeslovenije. Za izobraževanje odraslih je v tej regiji najbolje poskrbljeno, saj bo v tem šolskem letu predvidoma 130 izvajalcev izvedlo 1.951 izobraževalnih programov. Razen v Podravski, Savinjski, Gorenjski regiji in Jugovzhodni Sloveniji, kjer je izobraževalna ponudba relativno velika, pa so izobraževalne možnosti za odrasle v preostalih regijah zelo skromne. Najslabši položaj je v Zasavju in na Notranjsko-kraškem, saj je odraslim na voljo nekaj več kot 70 izobraževalnih programov. Stanje v teh regijah se v primerjavi z izobraževalno ponudbo iz preteklih let še ne izboljšuje (Graf 5).

³ Na primer: A Memorandum on Lifelong Learning. Communication from the Commission. EC Directorate-General for Education and Culture. November 2000.

Graf 5: Število izobraževalnih programov po regijah

Tudi analiza programske ponudbe glede na število odraslega prebivalstva je pokazala, da je izobraževalna ponudba za odrasle najugodnejša v Osrednjeslovenski regiji (214 prebivalcev na program), zadovoljiva pa je tudi v Jugovzhodni Sloveniji (322 prebivalcev na program) in Gorenjski regiji (350 izvajalcev na program). V teh regijah je obseg ponudbe programov izobraževanja glede na število odraslega prebivalstva ugodnejše od povprečja za državo (378 prebivalcev na program). Izračuni kažejo, da v večini slovenskih regij obseg ponudbe izobraževanja ne ustreza številu odraslih prebivalcev v regiji. Najslabše izobraževalne možnosti imajo odrasli v manj razvitih regijah, kot so Koroška (707 prebivalcev na program), Spodnjeposavska regija (702 prebivalca na program) in Pomurska (700 prebivalcev na program). Presenetljivo je stanje izobraževalne ponudbe glede na število odraslega prebivalstva neugodno tudi v Podravski regiji, kjer je obseg izvajalske ponudbe za odrasle dokaj velik, skromnejša pa je programska ponudba (612 prebivalcev na program) (Tabela 3).

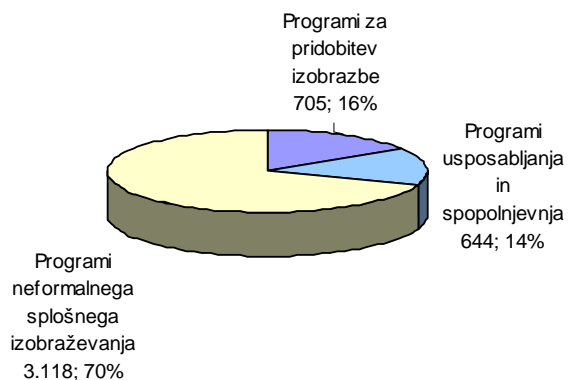
Regija	Prebivalstvo nad 15 let	Število programov	Število prebivalcev na program
Koroška	62.233	88	707
Spodnjeposavska	58.971	84	702
Pomurska	105.746	151	700
Podravska	274.134	448	612
Goriška	102.516	173	593
Notranjsko-kraška	43.201	75	576
Zasavska	39.467	72	548
Savinjska	216.835	405	535
Obalno-kraška	90.636	192	472
Gorenjska	165.014	472	350
JV Slovenija	114.521	356	322
Osrednjeslovenska	416.701	1.951	214
SLOVENIJA	1.689.975	4.467	378

Tabela 3: Število odraslih prebivalcev na evidentirani izobraževalni program v Sloveniji po statističnih regijah

Razlike v razpoložljivosti izobraževalnih programov za odrasle se kažejo tudi na nivoju občin. Analiza programske ponudbe v 53 evidentiranih občin je pokazala, da izstopajo večje, gospodarsko razvitejše občine (Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Velenje, Kranj, Koper), kjer je velika tudi ponudba raznovrstnih izvajalcev. Vodilno mesto ponovno zavzema ljubljanska občina s 1.804 evidentiranimi programi, kar predstavlja 40,38% celotne evidentirane ponudbe v Pregledu. Manjši izbor programov je na voljo odraslim v mariborski občini (314 programov ali 7,02%), Novem mestu (216 programov ali 4,83%), Velenju (167 ali 3,73%), še skromnejši pa je izbor programov v drugih slovenskih občinah (Priloga 2).

6.3. Vrste programov izobraževanja

Struktura evidentiranih programov se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenila. Večji del programske ponudbe predstavljajo raznovrstni programi splošnega neformalnega izobraževanja, skromnejša pa je ponudba programov za pridobitev izobrazbe in programov usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela. Vendar moramo opozoriti, da je pri razvrščanju izobraževanja v navedene kategorije pogosto težko rečemo, da neko izobraževanje sodi le v eno kategorijo, saj izobraževanje za splošne potrebe lahko označimo bodisi za lastni osebni razvoj bodisi za potrebe dela, ki ga opravljamo.

Graf 6: Struktura izobraževalnih programov

V preteklosti prevladujoče izobraževanje odraslih za potrebe dela, danes v vse večji meri dopolnjuje izobraževanje in učenje, ki je namenjeno posameznikovemu osebnostnemu razvoju ter njegovemu kakovostnemu preživljanju prostega časa in družbenemu delovanju. To potrjujejo tudi analiza strukture evidentiranih izobraževalnih programov, ki kaže, da večji del ponudbe predstavljajo programi **splošnega neformalnega izobraževanja**. Med temi prevladujejo jezikovni programi (37,6 %), po katerih je med odraslimi največje povpraševanje. Ponudba jezikovnega izobraževanja je raznolika, saj je namenjena tako popolnim in delnim začetnikom kot kandidatom, katerih znanje ustreza višji ravni. Skoraj dve tretjini evidentiranih jezikovnih programov ni javno veljavnih, kar pomeni, da ne omogočajo pridobitev javno veljavne listine, tretjina pa je javno veljavnih. Prevladujejo programi angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika.

Ne preseneča obsežna ponudba računalniškega izobraževanja (12,8%). Poleg osnovnega oziroma splošnega računalniškega usposabljanja, namenjenega začetnikom brez prejšnjega znanja, je velika tudi ponudba strokovnega, bolj specializiranega računalniškega izobraževanja.

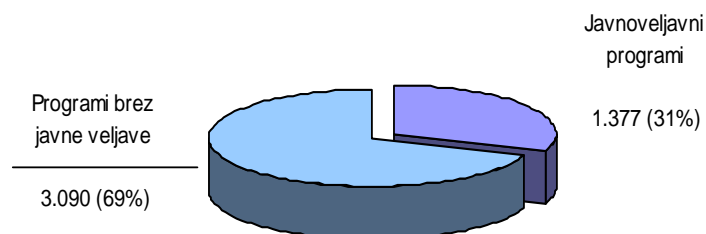
Vsako leto obsežnejša je izobraževalna ponudba s področja ročnih del - to so predvsem različne kreativne delavnice in študijski krožki, v katerih se odrasli učijo različnih tehnik risanja, slikanja, ročnih spretnosti, oblikovanja, rezbarjenja, aranžiranja ter krojenja in šivanja.

Vedno večja ponudba izobraževanja je tudi na področjih vzgoje in izobraževanja - programi namenjeni ravnateljem, učiteljem, svetovalnim delavcem, staršem ter odraslim, bogata pa je tudi ponudba s področja kommunikacije, zdravstva in osebne rasti.

V ponudbi **formalnega izobraževanja odraslih** so zajeti programi osnovnošolskega izobraževanja za odrasle, nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega in tehniškega izobraževanja, poklicno-tehniškega izobraževanja, splošnega izobraževanja, višjega in visokošolskega izobraževanja, univerzitetnega izobraževanja, podiplomskega izobraževanja in poklicni tečaj. V Pregledu evidentirana ponudba formalnega izobraževanja se v primerjavi s preteklim letom ni bistveno spremenila. Prevladujejo triletni programi poklicnega izobraževanja (Strojništvo, Trgovec, Gostinska dela); relativno velika je ponudba dvoletnih programov poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI), predvsem za programe Ekonomsko-komercialni tehnik, Elektrotehnik in Strojni tehnik ter ponudba štiriletnih programov strokovno tehniškega izobraževanja (Ekonomski tehnik in Gostinski tehnik).

Izobraževalna ponudba **usposabljanja in spopolnjevanja za potrebe dela** zajema programe poklicnega in strokovnega usposabljanja in spopolnjevanja (javnoveljavne programe in programe brez javne veljave), programe specializacije (javnoveljavne programe in programe brez javne veljave), programe usposabljanja in spopolnjevanja po predpisih, ki jih določa zakon, programe za opravljanje delovodskih, poslovodskih in mojstrskih izpitov ter programe za podjetnike. Tudi v letošnjem letu je najobsežnejša ponudba programov poklicnega in strokovnega usposabljanja, brez javne veljave. Gre za vsebinsko raznovrstne programe, ki so namenjeni začetnemu poklicnemu usposabljanju (npr. Voznik viličarja – začetni tečaj, Usposabljanje za računovodje – začetni tečaj, Usposabljanje za komercialista idr.). Obsežna je tudi ponudba programov usposabljanja in spopolnjevanja po zakonskih predpisih (npr. Higienski minimum, Varstvo pri delu in Požarna varnost idr.) ter ponudba programov poklicnega in strokovnega spopolnjevanja brez javne veljave.

Analiza razmerja med javnoveljavnimi programi in programi brez javne veljavnosti je ponovno pokazala, da v evidentirani ponudbi prevladujejo programi, ki ne omogočajo pridobitev javno veljavne listine. Kar dve tretjini celotne programske ponudbe predstavljajo programi brez javne veljave, eno tretjino pa programi z javno veljavo.

Graf 7: Razmerje med javnoveljavnimi programi in programi brez javne veljav

6.4. Programska ponudba po vrstah izobraževalnih organizacij⁴

Večji del programske ponudbe zasebnih izobraževalnih organizacij je namenjen splošnemu, neformalnemu izobraževanju odraslih (88%) za osebnostni razvoj ter kakovostnejše preživljanje prostega časa. Prevladujejo programi jezikovnega in računalniškega izobraževanja, bogata pa je tudi ponudba s področja osebnostne rasti, komunikacije ter vzgoje in izobraževanja. Precej manjša je ponudba programov usposabljanja in spopolnjevanja za opravljanje delovnih nalog in del (8,7%) ter programov formalnega izobraževanja (3,3%).

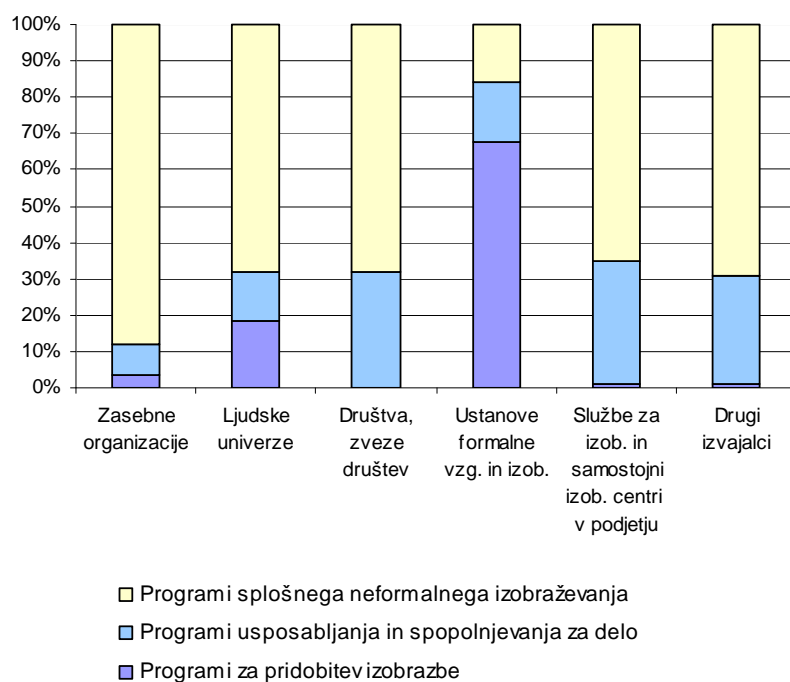
Tudi izobraževalna ponudba ljudskih univerz je usmerjena predvsem v splošno neformalno izobraževanje in učenje odraslih (68%), pestra pa je tudi ponudba formalnega izobraževanja (18,6%) ter izobraževanja in usposabljanja za potrebe dela (13,4%). V ponudbi splošnega, neformalnega izobraževanja prevladujejo programi jezikovnega in računalniškega izobraževanja, relativno velika pa je tudi ponudba programov s področja ročnih del, vzgoje in izobraževanja, umetnosti in kulture ter zdravstva. V ponudbi formalnega izobraževanja prevladujejo programi poklicnega izobraževanja, strokovno tehniškega izobraževanja in poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI); v ponudbi izobraževanja za potrebe dela pa

⁴ Glej Prilogo 5

programi poklicnega in strokovnega usposabljanja za delo ter usposabljanja in spopolnjevanja po zakonskih predpisih.

Večji del programske ponudbe ustanov formalne vzgoje in izobraževanja je razumljivo usmerjen v programe za pridobitev formalne izobrazbe, in sicer prevladujejo programi poklicnega izobraževanja, poklicno-tehniškega in strokovno tehniškega izobraževanja. Del izobraževalne ponudbe je namenjen tudi izobraževanju za potrebe dela in splošnemu izobraževanju.

Društva in zveze društev organizirajo in izvajajo raznovrstna izobraževanja s področja splošnega neformalnega izobraževanja, izobraževalna ponudba pa posega tudi na področje strokovnega izobraževanja.

Graf 8: Struktura izobraževalne ponudbe po vrstah organizacij

6.5. Področja izobraževalnih vsebin⁵

Pri razvrščanju izobraževalnih programov po tematskih področjih smo pogosto naleteli na dilemo, v katero vsebinsko področje uvrstiti določen program, saj so mnogokrat vsebine programov zelo razvejane in bi jih hkrati lahko uvrstili v različna tematska področja.

⁵ Glej Prilogo 6

Izobraževalne programe smo uvrstili v 86 tematskih področij - ta smo za potrebe analize združili v 14 ožjih tematskih področij⁶.

Tudi letošnji rezultati kažejo, da prevladuje splošnoizobraževalno področje (41,6%), v katero so uvrščeni programi jezikovnega izobraževanja, ki zajemajo največji del celotne izobraževalne ponudbe v Pregledu (37,6%), programi osebne rasti, splošnega izobraževanja, programi za tretje življenjsko obdobje ter izobraževalni sejmi in razstave.

Obsežno je tudi tehniško področje (25,3%) – to tematsko področje združuje programe raznovrstnih vsebin: računalništvo in informatika (12,8%), obdelava in predelava kovin, varstvo pri delu in požarna varnost, gradbeništvo, tekstil, elektroenergetika, elektronika, avtomatika, robotika, promet, notranji transport, špedicija in skladiščenje ter druge vsebine.

Relativno bogata je izobraževalna ponudba ekonomsko-poslovno-organizacijskega področja, predvsem vsebin: ekonomika, poslovne finance, knjigovodstvo in računovodstvo.

Opažamo tudi vse večjo izobraževalno ponudbo s področja kulture in umetnosti – risanje, slikanje, kiparjenje, oblikovanje, aranžiranje.

Izobraževalna ponudba je tudi vse bogatejša z vsebinami iz psihologije, pedagogike in andragogike, komuniciranja, gostinstva in turizma.

Vsebinsko področje	Število programov	%
splošno-izobraževalno	1.860	41,6
tehniško	1.128	25,3
ekonomsko-poslovno-organizacijsko	310	6,9
umetniško	215	4,8
družboslovno	209	4,7
trgovsko-gostinsko	204	4,6
pedagoško	201	4,5
zdravstveno	101	2,3
biotehniško	87	1,9
pravno-upravno	53	1,2
drugo ⁷	36	0,8
šport in okolje	29	0,6
osebne storitve	28	0,6
raziskovalno-inovativno	6	0,1
Skupaj	4.467	100,0

Tabela 4: Razvrstitev programov po tematskih področjih

⁶ Tematska področja: splošnoizobraževalno, ekonomsko-poslovno-organizacijsko, pravno-upravno, trgovsko-gostinsko, pedagoško, družboslovno, umetniško, zdravstveno, biotehniško, raziskovalno-inovativno, šport in rekreacija, tehniško, osebne storitve, drugo.

⁷ Področje »drugo« vključuje: obrambne in notranje zadeve, varovanje premoženja in usposabljanje za delo.

Poleg uvrščanja programov po obstoječi klasifikaciji izobraževalnih vsebin, smo programe razvrstili še po tematskih področjih **mednarodne standardne klasifikacije ISCED 1997** (International Standard Classification of Education)⁸:

- [0] Splošni programi: programi temeljnega izobraževanja, opismenjevanje in računanje, osebni razvoj.
- [1] Izobraževanje: izobraževanje učiteljev in izobraževalne vede, poučevanje in usposabljanje, izobraževalne vede, predšolska vzgoja, osnovnošolsko izobraževanje, poučevanje posameznih predmetov, poklicno in praktično izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje učiteljev v izobraževanju odraslih.
- [2] Humanistika in umetnost: umetnost, upodabljalne umetnosti, glasba in poustvarjalne umetniške zvrsti, avdiovizualne tehnike in multimedijaska produkcija, oblikovanje, obrtne tehnike, humanistika, religija, tuji jeziki, materinščina, zgodovina in arheologija ter filozofija in etika.
- [3] Družbene vede, poslovne vede in pravo: družbene in vedenjske vede, psihologija, sociologija in antropologija, socialna in kulturna geografija, politologija in etika, ekonomija, novinarstvo in reporterstvo, knjižničarstvo, informatika in arhivistika, poslovne in upravne vede, trgovina na debelo in drobno, marketing in oglaševanje, finance, bančništvo, zavarovalništvo, računovodstvo in davkarstvo, poslovanje in upravljanje, tajniška in referentska dela, pravo.
- [4] Naravoslovje, matematika in računalništvo: znanost, matematika in računalništvo, študij žive narave, fizikalne vede, fizika, kemija, geofizika, matematika, statistika, računalništvo, uporabno računalništvo.
- [5] Tehnika, proizvodnja in gradbeništvo: tehnika in tehniške obrti, strojništvo in obdelava kovin, elektrotehnika in energetika, elektronika in avtomatizacija, kemija in tehnologija, motorna vozila, ladje in letala, živilska tehnologija, tekstil, konfekcija, obuvala in usnje, materiali (les, papir, plastika, steklo), rudarstvo in drugo pridobivanje rudnin, arhitektura in urbanizem ter gradbeništvo (visoke in nizke zgradbe).
- [6] Kmetijstvo in veterina: poljedelstvo in živinoreja, hortikultura, gozdarstvo, ribištvo in veterina.
- [7] Zdravstvo in sociala: zdravstvo, medicina, zdravstvena nega, zobozdravstvo, medicinska tehnologija, terapija in rehabilitacija, farmacija, varstvo otrok in skrb za mladoletnike, socialno delo in svetovanje.
- [8] Storitve: hotelirstvo in gostinstvo, potovanja, turizem in prosti čas, šport, storitve za gospodinjstva, frizerstvo in kozmetika, prevozne storitve, varstvo okolja, veda o

⁸ Glej Prilogo 7

okolju, nadzor nad onesnaževanjem okolja, naravno okolje in divje živali, komunalne in sanitarne storitve, varovanje oseb in premoženja, varnost in zdravje pri delu, obramboslovje.

- [9] Drugo.

Razporeditev programov v devet ožjih tematskih področij kaže, da je tudi letos najboljše področje humanistike in umetnosti (42,8%), v katerem vodilno mesto zavzemajo programi jezikovnega izobraževanja. Sledi področje znanosti, matematike in računalništva (12,7%), v katerem predstavljajo relativno visok delež računalniški programi. Najmanj programov je ponovno uvrščenih v področja: zdravstvo in sociala (3,1%), kmetijstvo in veterina (1,21%) ter v področje »drugo« (2%) (Tabela 5).

Tematsko področje	Šifra	Število programov	%
Humanistika in umetnost	[2]	1.913	42,83
Znanost, matematika, računalništvo	[4]	569	12,74
Družbene vede, poslovne vede in pravo	[3]	530	11,86
Tehnika, proizvodnja in gradbeništvo	[5]	390	8,73
Splošni programi	[0]	341	7,63
Osebne storitve	[8]	339	7,59
Izobraževanje	[1]	185	4,14
Zdravstvo in sociala	[7]	138	3,09
Kmetijstvo in veterina	[6]	54	1,21
Drugo	[9]	8	0,18

Tabela 5: Razvrstitev programov po tematskih področjih ISCED klasifikacije

7. Sklepne ugotovitve

Na podlagi opravljene analize ponudbe izobraževanja in učenja odraslih za šolsko leto 2002/2003 ugotavljamo, da:

- so vse večje potrebe po novih in dodatnih znanjih ter spretnostih povzročile širjenje mreže ponudnikov izobraževanja odraslih ter ponudbe izobraževalnih programov. V mrežo ponudnikov izobraževanja odraslih se v vse večji meri vključujejo organizacije, ki niso primarno izobraževalne, vendar poleg svoje osnovne dejavnosti izvajajo tudi izobraževanje odraslih. Podatki o vrstah ponudnikov izobraževanja odraslih kažejo, da se vse večji del izobraževalnih dejavnosti za odrasle uresničuje v različnih društvih, klubih, združenjih, knjižnicah, muzejih, galerijah in drugih ustanovah, katerih programska ponudba je usmerjena predvsem v splošno, neformalno izobraževanje in učenje odraslih. Vodilno vlogo na področju izobraževanja odraslih zavzemajo zasebne izobraževalne organizacije, ljudske univerze ter srednje šole, ki poleg formalnega izobraževanja za pridobitev splošne in strokovne izobrazbe, ponujajo odraslim tudi pestro paleto izobraževanj in usposabljanj za opravljanje delovnih in poklicnih nalog in del ter izobraževanja za lastni osebni razvoj ter kakovostnejše preživljanje prostega časa.
- kljub relativno veliki in bogati izobraževalni ponudbi za odrasle, na številnih območjih Slovenije še vedno obstajajo številne »bele lise«, kjer so možnosti izobraževanja odraslih zelo skromne ali jih sploh ni. Prostorska analiza je pokazala, da je izobraževalna ponudba zelo neenakomerno porazdeljena med slovenskimi regijami in občinami. Obseg ponudbe raznovrstnih izvajalcev in programov izobraževanja odraslih je velik predvsem v večjih in razvitejših urbanih okoljih (Ljubljana, Maribor, Kranj, Celje), številna manj razvita lokalna okolja pa ostajajo brez ustreznih izobraževalnih možnosti.
- nekoč prevladujoče izobraževanje za potrebe dela danes v vse večji meri dopolnjuje splošno izobraževanje, namenjeno posameznikovemu osebnemu razvoju in družbenemu delovanju. To dejstvo potrjuje tudi v Pregledu evidentirana programska ponudba, saj večji del ponudbe predstavljajo raznovrstni programi splošnega neformalnega izobraževanja (predvsem jezikovnega in računalniškega izobraževanja), skromnejša pa je ponudba programov za pridobitev splošne in strokovne izobrazbe ter programov usposabljanja in spopolnjevanja za poklicno delo. Opozoriti pa moramo, da je pri razvrščanju izobraževanja v navedene kategorije pogosto težko rečemo, da neko izobraževanje sodi le v eno kategorijo, saj

izobraževanje za splošne potrebe lahko označimo takoi za lastni osebni razvoj kot tudi za potrebe dela, ki ga opravljamo.

- vse večja vsestranskost potreb po nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju je povzročila ponudbo široke palete izobraževalnih vsebin, ki posega na vsa področja človekovega delovanja in zanimanja. Evidentirane programe izobraževanja odraslih smo tudi letos umeščali po obstoječi klasifikaciji izobraževalnih vsebin, in rezultati analize so pokazali, da kljub veliki raznovrstnosti in raznolikosti izobraževalnih vsebin, v izobraževalni ponudbi prevladujeta dve vsebinski področji, in sicer splošnoizobraževalno področje (41,6%) in tehniško področje (25,3%). Velik del splošnoizobraževalnega področja predstavljajo vsebine jezikovnega izobraževanja (37,6%), osebne rasti, splošnega izobraževanja, izobraževanja za tretje življenjsko obdobje ter izobraževalni sejmi in razstave. Obsežno je tudi tehniško področje, v katerem zavzemajo največji del vsebine iz računalništva in informatike (12,8%), obdelave in predelave kovin, varstva pri delu in požarne varnosti, gradbeništva, tekstila, elektroenergetike, elektronike, avtomatike, robotike, prometa, notranjega transporta, špedicije in skladiščenja ter drugih vsebin. Programe izobraževanja smo umestili tudi po tematskih področjih mednarodne standardne klasifikacije ISCED 1997. Rezultati te analize so pokazali, da izstopa eno vsebinsko področje, t.i. humanistika in umetnost (42,8%). To področje zajema vsebine izobraževanja in učenja tujih jezikov, materinščine, umetnosti, glasbe, poustvarjalnih umetniških zvrsti, avdiovizualne tehnike in multimedijske produkcije, zgodovine, arheologije ter filozofije in etike.

7.1. Priporočila za nadaljnje delo pri pripravi Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji za šolsko leto 2003/2004:

- Tudi v bodoče si bomo prizadevali, da bo Pregled pripomogel k večjemu seznanjanju in obveščanju odraslih o izobraževalnih možnostih, ki so jim na voljo.
- Prizadevali si bomo za še intenzivnejšo promocijo Pregleda skozi celo leto, in sicer preko različnih sredstev javnega obveščanja ter seznanjanja strokovne javnosti po vsej državi.
- Ker želimo v Pregledu zajeti čim večji del mreže izobraževalnih organizacij, ki načrtujejo, organizirajo in izpeljujejo izobraževanje odraslih, bomo skozi celo leto spremljali in evidentirali nove ponudnike izobraževanja odraslih.
- Okrepili bomo sodelovanje z različnimi strokovnimi službami in inštitucijami po državi, z namenom večjega zajetja izvajalcev tudi iz regij, ki so v Pregledu slabo zastopane z

izvajalci, ter dodatnega spodbujanja izvajalcev, da v Pregledu predstavijo svojo izobraževalno ponudbo.

- Prizadevali si bomo, da bo Pregled tudi v bodoče služil kot pomemben vir informacij širši strokovni javnosti, ki se ukvarja z informativno svetovalno dejavnostjo na področju izobraževanja, zaposlovanja in regionalnega razvoja in drugih področjih; pri ažuriranju in dopolnjevanju baz podatkov o izvajalcih in programih izobraževanja odraslih (npr. Statistični urad RS) ter razvoju in oblikovanju ustreznih sistemskih in strokovnih podlag na področju izobraževanja odraslih. V Evropskem letu invalidov si bomo prizadevali navezati in okrepiti stike z invalidskimi organizacijami, društvi in strokovnimi službami, ki delujejo na tem področju. Pregled lahko predstavlja tudi pomemben vir podatkov drugim projektom, ki potekajo na Andragoškem centru Slovenije (npr. Teden vseživljenjskega učenja, projekt ISIO, Spremljanje doseganja strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2002, Nacionalni program izobraževanja odraslih, PHARE Nacionalni program 2001 »Krepitev Slovenije na lokalni ravni«).
- Poleg internetne izdaje Pregleda si bomo prizadevali izdati Pregled tudi v tiskani obliki in na CD-ROMu, saj se zavedamo, da so informacije, dostopne le v internetni obliki Pregleda, dosegljive le omejenemu delu javnosti.

8. Priloge

Priloga 1: Evidentirani izvajalci in programi po regijah

Regija	Število programov	%	Število izvajalcev	%
Osrednjeslovenska	1.951	43,68	130	44,52
Gorenjska	472	10,57	33	11,30
Podravska	448	10,03	40	13,70
Savinjska	405	9,07	26	8,90
Jugovzhodna Slovenija	356	7,97	11	3,77
Obalno-kraška	192	4,30	12	4,11
Goriška	173	3,87	10	3,42
Pomurska	151	3,38	9	3,08
Koroška	88	1,97	6	2,05
Spodnjeposavska	84	1,88	7	2,40
Notranjsko-kraška	75	1,68	4	1,37
Zasavska	72	1,61	4	1,37
Skupaj	4.467	100,00	292	100,00

Priloga 2: Evidentirani izvajalci in programi po občinah

Občina	Število izvajalcev	Občina	Število programov
Ljubljana	116	Ljubljana	1.804
Maribor	32	Maribor	314
Kranj	12	Novo mesto	216
Celje	11	Velenje	167
Velenje	10	Kranj	162
Nova Gorica	8	Koper-Capodistria	123
Novo mesto	8	Črnomelj	106
Škofja Loka	7	Nova Gorica	105
Domžale	5	Murska Sobota	101
Koper-Capodistria	5	Celje	100
Krško	5	Krško	81
Bled	4	Radovljica	79
Murska Sobota	4	Škofja Loka	71
Ptuj	4	Domžale	65
Radovljica	4	Trbovlje	65
Sežana	4	Ptuj	61
Lendava-Lendva	3	Kočevje	60
Postojna	3	Sežana	55
Ravne na Koroškem	3	Žalec	55
Brežice	2	Bled	54
Jesenice	2	Postojna	54
Kamnik	2	Ravne na Koroškem	54
Kočevje	2	Jesenice	51
Litija	2	Slovenske Konjice	45

Piran-Pirano	2	Tržič	45
Radlje ob Dravi	2	Ajdovščina	39
Trbovlje	2	Slovenska Bistrica	38
Tržič	2	Trebnje	32
Zagorje ob Savi	2	Radlje ob Dravi	31
Ajdovščina	1	Lendava-Lendva	30
Brezovica	1	Ormož	30
Črnomelj	1	Idrija	29
Gornja Radgona	1	Ilirska Bistrica	21
Idrija	1	Gornja Radgona	19
Ig	1	Štore	18
Ilirska Bistrica	1	Rogaška Slatina	13
Izola-Isola	1	Litija	11
Lenart	1	Piran-Pirano	11
Metlika	1	Žirovnica	9
Muta	1	Kamnik	7
Ormož	1	Šentjur	7
Radenci	1	Zagorje ob Savi	7
Rogaška Slatina	1	Brežice	3
Ruše	1	Izola-Isola	3
Šenčur	1	Muta	3
Šentjur pri Celju	1	Ruše	3
Slovenska Bistrica	1	Ig	2
Slovenske Konjice	1	Lenart	2
Štore	1	Metlika	2
Trebnje	1	Brezovica	1
Vrhnika	1	Radenci	1
Žalec	1	Šenčur	1
Žirovnica	1	Vrhnika	1

Priloga 3: Izvajalci po vrstah ustanov

Vrsta ustanove	Število izvajalcev	%
Zasebne organizacije	92	31,51
Srednja šola	48	16,44
Ljudska univerza	36	12,33
Društvo, zveza društev	16	5,48
Enota za odrasle pri srednji šoli	14	4,79
Višja strokovna šola	13	4,45
Muzej, galerija	11	3,77
Javni zavod	10	3,42
Služba za izobraževanje v podjetju	8	2,74
Visoka strokovna šola	7	2,40
Knjižnica - splošnoizobraževalna	6	2,05
Samostojni izobraževalni center v podjetju	5	1,71
Inštitut	5	1,71
Fakulteta, umetniška akademija	5	1,71
Sklad, fundacija	4	1,37
Univerza za III. življenjsko obdobje	4	1,37
Center za socialno delo	3	1,03
Zbornica, združenje	2	0,68
Sindikati	1	0,34
Razvojni center	1	0,34
Posebni izobraževalni center	1	0,34
SKUPAJ	292	100,00

Priloga 4: Vrste ustanov po regijah

OSREDNJESLOVENSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	53	40,77
Srednja šola	13	10,00
Društvo, zveza društev	12	9,23
Enota za odrasle pri srednji šoli	6	4,62
Ljudska univerza	6	4,62
Muzej, galerija	7	5,38
Javni zavod	7	5,38
Samostojni izobraževalni center v podjetju	4	3,08
Inštitut	3	2,31
Služba za izobraževanje v podjetju	4	3,08
Fakulteta, umetniška akademija	4	3,08
Visoka strokovna šola	3	2,31
Zbornica, združenje	1	0,77
Knjižnica-splošnoizobraževalna	2	1,54
Sindikati	1	0,77

Sklad, fundacija	1	0,77
Univerza za III. Življenjsko obdobje	1	0,77
Višja strokovna šola	2	1,54
SKUPAJ	130	100,00

PODRAVSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	9	22,50
Srednja šola	9	22,50
Ljudska univerza	4	10,00
Višja strokovna šola	4	10,00
Enota za odrasle pri srednji šoli	2	5,00
Društvo, zveza društev	2	5,00
Fakulteta, umetniška akademija	1	2,50
Knjižnica-splošnoizobraževalna	1	2,50
Služba za izobraževanje v podjetju	2	5,00
Visoka strokovna šola	1	2,50
Zbornica, združenje	1	2,50
Inštitut	2	5,00
Javni zavod	2	5,00
SKUPAJ	40	100,00

GORENJSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	12	36,36
Srednja šola	5	15,15
Ljudska univerza	5	15,15
Enota za odrasle pri srednji šoli	3	9,09
Muzej, galerija	3	9,09
Knjižnica-splošnoizobraževalna	2	6,06
Višja strokovna šola	1	3,03
Center za socialno delo	1	3,03
Univerza za III. življenjsko obdobje	1	3,03
SKUPAJ	33	100,00

SAVINJSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	6	23,08
Ljudska univerza	5	19,23
Srednja šola	6	23,08
Služba za izobraževanje v podjetju	2	7,69
Muzej, galerija	1	3,85
Samostojni izobraževalni center v podjetju	1	3,85
Višja strokovna šola	2	7,69
Javni zavod	1	3,85
Univerza za III. življ. obd.	2	7,69
SKUPAJ	26	100,00

OBALNO-KRAŠKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	3	25,00
Ljudska univerza	2	16,67
Srednja šola	2	16,67
Knjižnica-splošnoizobraževalna	1	8,33
Visoka strokovna šola	2	16,67
Center za socialno delo	1	8,33
Posebni izobraževalni center	1	8,33
SKUPAJ	12	100,00

JUGOVZHODNA SLOVENIJA	Število izvajalcev	%
Ljudska univerza	3	27,27
Srednja šola	2	18,18
Višja strokovna šola	2	18,18
Zasebna organizacija, zasebna šola	2	18,18
Enota za odrasle pri srednji šoli	1	9,09
Visoka strokovna šola	1	9,09
SKUPAJ	11	100,00

GORIŠKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	3	30,00
Enota za odrasle pri srednji šoli	2	20,00
Ljudska univerza	2	20,00
Srednja šola	2	20,00
Višja strokovna šola	1	10,00
SKUPAJ	10	100,00

POMURSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Srednja šola	4	44,44
Ljudska univerza	3	33,33
Društvo, zveza društev	1	11,11
Sklad, fundacija	1	11,11
SKUPAJ	9	100,00

SPODNJEPOSAVSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Zasebna organizacija, zasebna šola	2	28,57
Višja strokovna šola	1	14,29
Srednja šola	2	28,57
Sklad, fundacija	1	14,29
Ljudska univerza	1	14,29
SKUPAJ	7	100,00

KOROŠKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Srednja šola	2	33,33
Center za socialno delo	1	16,67
Ljudska univerza	2	33,33
Zasebna organizacija, zasebna šola	1	16,67
SKUPAJ	6	100,00

NOTRANJSKO-KRAŠKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Ljudska univerza	2	50,00
Zasebna organizacija, zasebna šola	1	25,00
Društvo, zveza društev	1	25,00
SKUPAJ	4	100,00

ZASAVSKA REGIJA	Število izvajalcev	%
Srednja šola	1	25,00
Ljudska univerza	1	25,00
Razvojna agencija	1	25,00
Sklad, fundacija	1	25,00
SKUPAJ	4	100,00

Priloga 5: Programska ponudba po vrstah ustanov

	Zasebne organizacije	Ljudske univerze	Društva, zveze društev	Ustanove formalne vzg. in izob.	Službe za izob. in samostojni izob. centri v podjetju	Drugi izvajalci	Skupaj
Programi za pridobitev izobrazbe	56	306		337	3	3	705
Programi usposabljanja in spopolnjevanja za delo	148	220	15	83	82	96	644
Programi splošnega neformalnega izobraževanja	1.501	1.125	32	79	158	223	3.118
Skupaj	1.705	1.651	47	499	243	322	4.467

Priloga 6: Področja izobraževalnih vsebin

Področja izobraževalnih vsebin	Šifre	Število programov	%
<u>splošno izobraževalno področje:</u>			
splošno izobraževanje	0	66	1,48
osebnostna rast	71	98	2,19
jeziki	87	1.681	37,63
tretje življenjsko obdobje	99	14	0,31
izobraževalni sejmi, razstave in sejmi	8	1	0,02
Skupaj		1.860	41,64
<u>ekonomsko-poslovno-organizacijsko področje:</u>			
ekonomika	38	93	2,08
poslovnofinančna dejavnost, knjigovodstvo, računovodstvo	39	78	1,75
podjetništvo in obrt	41	25	0,56
marketing	45	14	0,31
vodenje (menagement)	46	49	1,10
zavarovalništvo in bančništvo	48	1	0,02
študij dela in časa	62	22	0,49
projektno delo	64	2	0,04
administrativna dejavnost	69	26	0,58
zavarovalništvo	29	0	0,00
Skupaj		310	6,94
<u>pravno-upravno področje:</u>			
trg dela	43	33	0,74
pravo	68	7	0,16
delo pravosodnih in državnih organov	77	13	0,29
Skupaj		53	1,19
<u>trgovsko-gostinsko področje:</u>			
trgovina	49	79	1,77
gostinstvo in turizem, peka	51	125	2,80
Skupaj		204	4,57
<u>pedagoško področje:</u>			
psihologija, pedagogika, andragogika	72	192	4,30
otroško varstvo	85	9	0,20
Skupaj		201	4,50
<u>družboslovno področje:</u>			
verstva in teologija	70	0	0,00
sociologija	75	1	0,02
družboslovje	76	28	0,63
komuniciranje	73	133	2,98
knjižničarstvo in dokumentalistika	86	16	0,36
sindikati	74	1	0,02
politično izobraževanje	98	30	0,67
Skupaj		209	4,68

<u>umetniško področje:</u>			
kultura	81	39	0,87
literatura	88	18	0,40
dramska umetnost	89	1	0,02
glasba	90	13	0,29
risanje, slikanje, grafika, kiparstvo, oblikovanje, aranžiranje	91	74	1,66
fotografija, kinematografija, video	92	9	0,20
ples	93	2	0,04
ročna dela	95	59	1,32
Skupaj		215	4,81
<u>zdravstveno področje:</u>			
zdravstvena dejavnost	83	101	2,26
Skupaj		101	2,26
<u>biotehniško področje:</u>			
kmetijstvo in živilstvo	1	49	1,10
vrtnarstvo in hortikultura	2	32	0,72
sadjarstvo, vinogradništvo in kletarstvo	3	5	0,11
lov in ribolov	4	0	0,00
gozdarstvo	5	0	0,00
veterinarstvo	6	1	0,02
Skupaj		87	1,95
<u>raziskovalno-inovativno področje:</u>			
raziskovalna dejavnost	59	2	0,04
uvajanje inovacij in racionalizacij	63	1	0,02
astrologija	10	3	0,07
Skupaj		6	0,13
<u>šport in okolje:</u>			
šport in telesna kultura	96	11	0,25
varovanje okolja	97	18	0,40
Skupaj		29	0,65
<u>tehniško področje:</u>			
delo pri energetskih napravah	30	12	0,27
vzdrževanje strojev in naprav	31	9	0,20
pnevmatika in hidravlika	32	20	0,45
splošna elektrotehnika	24	22	0,49
elektroenergetika	25	30	0,67
elektronika, avtomatika, robotika	26	23	0,51
gradbeništvo	34	53	1,19
geodezija	35	0	0,00
arhitektura	36	7	0,16
komunalne storitve	37	2	0,04
rudarstvo in geologija	7	8	0,18
metalurgija	9	3	0,07
obdelava in predelava kovin	21	104	2,33

varilstvo	22	20	0,45
nekovine	19	1	0,02
kemija	16	12	0,27
farmacija	17	3	0,07
lesarstvo	28	18	0,40
papirništvo	14	0	0,00
grafična dejavnost	15	6	0,13
tekstil	11	45	1,01
usnjarstvo, obutev, galanterija	12	3	0,07
krznarstvo	13	0	0,00
varstvo pri delu in požarna varnost	66	51	1,14
gasilstvo	67	0	0,00
promet	52	43	0,96
PTT in telekomunikacije	53	1	0,02
notranji transport, špedicija in skladiščenje	54	36	0,81
matematika in statistika	57	6	0,13
računalništvo in informatika	58	571	12,78
tehnična kultura	94	3	0,07
standardizacija in kakovost	61	16	0,36
Skupaj		1.128	25,25
<u>osebne storitve:</u>			
osebne storitve	82	6	0,13
higiena in vzdrževanje čistoče	84	22	0,49
Skupaj		28	0,63
<u>drugo:</u>			
obrambne in notranje zadeve	78	3	0,07
varovanje premoženja	80	3	0,07
usposabljanje za delo	47	30	0,67
Skupaj		36	0,81

Priloga 7: Programi po tematskih področjih ISCED klasifikacije

Področje izobraževalnih vsebin	Šifra	Število programov	%
Programi temeljnega izobraževanja	010	52	1,16
Opismenjevanje in računanje	080	16	0,36
Osebnostni razvoj	090	273	6,11
Izobraževanje učiteljev in izobraževalne vede	140	9	0,20
Poučevanje in usposabljanje	141	7	0,16
Izobraževalne vede	142	82	1,84
Predšolska vzgoja	143	15	0,34
Osnovnošolsko izobraževanje	144	26	0,58
Poučevanje posameznih predmetov	145	1	0,02
Poklicno in praktično izobraževanje in usposabljanje	146	27	0,60
Izobraževanje učiteljev v izobraževanju odraslih	147	18	0,40
Umetnost	210	5	0,11
Upodabljajoče umetnosti	211	35	0,78
Glasba in poustvarjalne umetniške zvrsti	212	18	0,40
Avdiovizualne tehnike in multimedijska produkcija	213	11	0,25
Oblikovanje	214	18	0,40
Obrtne tehnike	215	107	2,40
Humanistika	220	20	0,45
Religija	221	0	0,00
Tuji jeziki	222	1590	35,59
Materinščina	223	91	2,04
Zgodovina in arheologija	224	17	0,38
Filozofija in etika	225	1	0,02
Družbene in vedenjske vede	310	3	0,07
Psihologija	311	6	0,13
Sociologija in antropologija	312	6	0,13
Socialna in kulturna geografija	313	25	0,56
Politologija in etika	314	32	0,72
Ekonomija	315	93	2,08
Novinarstvo in reporterstvo	321	2	0,04
Knjižničarstvo, informatika in arhivistika	322	15	0,34
Poslovne in upravne vede	340	0	0,00
Trgovina na debelo in drobno	341	81	1,81
Marketing in oglaševanje	342	12	0,27
Finance, bančništvo, zavarovalništvo	343	8	0,18
Računovodstvo in davkarstvo	344	71	1,59
Poslovanje in upravljanje	354	138	3,09
Tajniška in referentska dela	346	31	0,69
Pravo	380	7	0,16
Znanost, matematika in računalništvo	400	0	0,00
Študij žive narave	420	0	0,00
Fizikalne vede	440	0	0,00

Fizika	441	0	0,00
Kemija	442	0	0,00
Geofizika	443	0	0,00
Matematika	461	2	0,04
Statistika	462	4	0,09
Računalništvo	481	116	2,60
Uporabno računalništvo	482	447	10,01
Tehnika in tehniške obrti	520	9	0,20
Strojništvo in obdelava kovin	521	140	3,13
Elektrotehnika in energetika	522	62	1,39
Elektronika in avtomatizacija	523	23	0,51
Kemija in tehnologija	524	14	0,31
Motorna vozila, ladje, letala	525	5	0,11
Živilska tehnologija	541	35	0,78
Tekstil, konfekcija, obuvala, usnje	542	18	0,40
Materiali (les, papir, plastka, steklo)	543	19	0,43
Rudarstvo in drugo pridobivanje rudnin	544	9	0,20
Arhitektura in urbanizem	581	2	0,04
Gradbeništvo - visoke in nizke zgradbe	582	54	1,21
Poljedelstvo in živinoreja	621	22	0,49
Hortikultura	622	31	0,69
Gozdarstvo	623	0	0,00
Ribištvo	624	0	0,00
Veterina	640	1	0,02
Zdravstvo	720	7	0,16
Medicina	721	5	0,11
Zdravstvena nega	723	31	0,69
Zobozdravstvo	724	1	0,02
Medicinska tehnologija	725	1	0,02
Terapevtika in rehabilitacija	726	58	1,30
Farmacija	727	3	0,07
Varstvo otrok in skrb za mladostnike	761	6	0,13
Socialno delo in svetovanje	762	26	0,58
Hotelirstvo in gostinstvo	811	70	1,57
Potovanja, turizem, prosti čas	812	38	0,85
Šport	813	6	0,13
Storitve za gospodinjstva	814	36	0,81
Frizerstvo in kozmetika	815	12	0,27
Prevozne storitve	840	75	1,68
Varstvo okolja	850	8	0,18
Veda o okolju	851	0	0,00
Nadzor nad onesnaževanjem okolja	852	9	0,20
Naravno okolje in divje živali	853	1	0,02
Komunalne sanitarne storitve	854	2	0,04
Varovanje oseb in premoženja	861	8	0,18
Varnost in zdravje pri delu	862	74	1,66
Obramboslovje	863	0	0,00
Drugo	999	8	0,18